VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2017. gada 16. februārī*

ELGF un ELFLA — Ar platību saistīti pasākumi — No finansējuma izslēgti izdevumi — Vienotas likmes finanšu korekcijas — Regulas (ES) Nr. 1306/2013 52. pants — Pienākums norādīt pamatojumu — Samērīgums

Lieta T-145/15

Rumānija, ko sākotnēji pārstāvēja *R.-H. Radu*, *V. Angelescu*, *R. Mangu*, *D. Bulancea*, *N. Horumbă*, *E. Mierlea* un *T. Crainic*, bet vēlāk – *R. Radu*, *V. Angelescu*, *R. Mangu*, *N. Horumbă*, *E. Mierlea* un *T. Crainic* pārstāvji,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *A. Biolan* un *G. von Rintelen*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kas pamatota ar LESD 263. pantu, daļēji atcelt Komisijas 2015. gada 16. janvāra Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/103, ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz konkrētus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (OV 2015, L 16, 33. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. van der Vaude [*M. van der Woude*] (referents), tiesneši M. Kančeva [*M. Kancheva*] un I. Uljoa Rubio [*I. Ulloa Rubio*],

sekretārs J. Dragans [*I. Drăgan*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 14. jūlija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

Spriedums

Tiesvedības konteksts un priekšvēsture

1 Saskaņā ar Padomes 2009. gada 19. janvāra Regulas (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV 2009, L 30, 16. lpp.), 14. pantu katrai dalībvalstij ir jāizveido integrēta vadības un kontroles sistēma (turpmāk tekstā – "IVKS"). IVKS ir galvenais līdzeklis "platību" atbalsta vadībai un kontrolei. Saskaņā ar Regulas Nr. 73/2009 15. pantu IVKS ietver tostarp elektronisku datubāzi par lauku saimniecībām un atbalsta pieteikumiem, kā arī lauksaimniecībā izmantojamo zemesgabalu identifikācijas sistēmu, kuras pamatā ir ģeogrāfiskā informācijas sistēma (turpmāk tekstā – "ZGIS-ĢIS"), atbilstoši minētās regulas 17. pantam.

2 Dalītās vadības ietvaros lauksaimniecības izdevumu kopējā vadības un kontroles sistēma, kas paredzēta Eiropas Savienības tiesiskajā regulējumā ar mērķi panākt pietiekamu ticamību attiecībā uz kļūdas saistībā ar likumību un pareizību riskiem, ietver būtībā četrus līmeņus:

— pirmo līmeni veido obligātā administratīvā struktūra dalībvalstu līmenī, kuras pamatā ir maksājumu aģentūru un to akreditācijas iestādes izveidošana;

— otrajā līmenī ir detalizētas kontroles un atturošu sankciju sistēmas, kas jāīsteno maksājumu aģentūrām;

— trešajā līmenī ir *a posteriori* kontroles, kuras veic neatkarīgas apstiprināšanas struktūras, ko dalībvalstis nosaka atbilstoši 7. pantam Padomes 2005. gada 21. jūnija Regulā (EK) Nr. 1290/2005 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV 2005, L 209. 1. lpp.) un 5. pantam Komisijas 2006. gada 21. jūnija Regulā (EK) Nr. 885/2006, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 attiecībā uz maksājumu aģentūru un citu struktūru akreditāciju un ELGF un ELFLA grāmatojumu noskaidrošanu (OV 2006, L 171, 90. lpp.), kas bija piemērojamas *rationae temporis* brīdī, kad Rumānijas saskaņošanas iestādei bija jāveic kontrole par 2009. un 2010. pieteikumu gadiem;

— ceturto līmeni veido grāmatojumu noskaidrošana, ko veic Eiropas Komisija un kas ietver ikgadējo grāmatojumu noskaidrošanu, kā arī daudzgadu atbilstības noskaidrošanu.

3 Ar 2015. gada 16. janvāra Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/103, ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz atsevišķus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) (OV 2015, L 16, 33. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), Eiropas Komisija kā vienus no izdevumiem, kas tika izslēgti no Savienības finansējuma, izslēdza atsevišķus Rumānijas izdevumus, kuri bija veikti 2009. un 2010. pieprasījumu gadā.

4 Ar šo lēmumu summa EUR 128 368 775 apmērā – ko veido EUR 92 471 526 attiecībā uz budžeta pozīciju 6701 un EUR 35 897 249 attiecībā uz budžeta pozīciju 6711 – tika izslēgta no Savienības finansējuma, piemērojot finanšu korekcijas vienoto likmi 10 % apmērā attiecībā uz 2009. pieprasījumu gada izdevumiem un 5 % apmērā attiecībā uz 2010. pieprasījumu gada izdevumiem, pamatojoties uz "nepilnībām administratīvajās kontrolpārbaudēs un pārbaudēs uz vietas".

5 Tādējādi ar apstrīdēto lēmumu tiek noslēgta atbilstības noskaidrošanas procedūra, pamatojoties uz 52. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK)

Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp.), kas *rationae temporis* bija piemērojama šī lēmuma pieņemšanas brīdī, 2015. gada 16. janvārī.

6 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) dalībvalstu un Savienības starpā dalītās vadības ietvaros platībatkarīgo atbalstu, kas ar apstrīdēto lēmumu tika izslēgts no Savienības finansējuma, bija izmaksājusi *Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură* (*APIA*, Lauksaimniecības maksājumu un intervences aģentūra, Rumānija), proti, Rumānijas maksājumu aģentūra, kura vadīja un kontrolēja atbalsta shēmas. Visas konstatētās kontroles nepilnības attiecas uz zemesgabalu, par kuriem ir atbalsta tiesības, noteikšanu, izņemot vienu, nepilnību J (skat. turpinājumā 20. punktu), kura attiecās uz avansa maksājumiem un sankciju aprēķinu.

7 Apstrīdētā lēmuma pamatā ir nepilnības *APIA* veiktajā kontrolē par atbalsta pieļaujamību, kuras Komisija konstatēja divās izmeklēšanās, pamatojoties uz Regulas Nr. 1290/2005 37. pantu, saistībā ar platībatkarīgajiem atbalstiem, kas tika veiktas Rumānijā no 2009. gada 2. līdz 6. novembrim attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu (izmeklēšana AA/2009/20) un no 2010. gada 27. septembra līdz 1. oktobrim attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu (izmeklēšana AA/2010/16). Šo izmeklēšanu mērķis bija noskaidrot, vai platībatkarīgā atbalsta shēmu vadība un kontrole attiecīgajā pieprasījumu gadā ir notikusi atbilstoši Savienības tiesību aktiem, un "konkrētāks pārbaudes mērķis bija uzraudzīt korekcijas pasākumu īstenošanu attiecībā uz integrētās vadības un kontroles sistēmas nepilnībām (atbilstoši rīcības plānam)". Saskaņā ar informāciju, ko sniegusi Rumānija un Komisija nav apstrīdējusi, šis triju gadu rīcības plāns, kurš principā paredzēja Rumānijas ZGIS-ĢIS atjaunināšanu ar 2008., 2009. un 2010. gadā uzņemtām ortofotogrāfijām, ar Komisijas piekrišanu tika īstenots, sākot ar 2009. gada jūniju, un noslēgts 2011. gada beigās.

8 Ar 2010. gada 7. aprīļa un 2011. gada 18. marta vēstulēm Komisija Rumānijai paziņoja, ko tā ir konstatējusi iepriekš minētajās izmeklēšanās, kā arī lūdza sniegt papildu informāciju atbilstoši Regulas Nr. 885/2006 11. panta 1. punktam. Rumānijas iestādes atbildēja ar 2010. gada 7. jūnija un 2011. gada 19. maija vēstulēm.

9 Komisija sasauca divpusēju sanāksmi, kas notika 2012. gada 1. jūnijā. Minētās sanāksmes protokols Rumānijas iestādēm tika nosūtīts 2013. gada 17. janvārī. Šī protokola 3. punktā "Secinājumi un finansiālā ietekme" Komisija norāda, ka tā "joprojām uzskata, ka Rumānijas īstenošanas sistēmai ir dažas būtiskas nepilnības, galvenokārt attiecībā uz ZGIS-ĢIS, kā arī attiecībā uz pārbaudēm uz vietas un administratīvajām pārbaudēm". Tā precizē, ka "saskaņā ar Dokumentu VI/5330/97 ["Pamatnostādnes attiecībā uz finansiālo seku aprēķinu ELVGF Garantiju nodaļas grāmatojumu noskaidrošanas lēmuma sagatavošanas ietvaros"] šīs nepilnības atbilst nepilnībām pamatpārbaudēs (proti, administratīvajās kontrolpārbaudēs un pārbaudēs uz vietas) un papildparbaudēs (proti, maksājumi un sankciju aprēķināšana) un tās ir radījušas lielu zaudējumu risku fondiem saistībā ar izdevumiem, kas veikti, pamatojoties uz [kopējās lauksaimniecības politikas] pirmo un otro pīlāru". Tā piebilst, ka katrā ziņā attiecībā uz šo konstatējumu finansiālo ietekmi Rumānijas iestādēm tiek atgādināts, ka tām ir dota iespēja sniegt skaidrus pierādījumus tam, ka risks fondiem ir mazāks par atbilstoši iepriekš minētajam darba dokumentam parasti piemērojamo vienotas likmes korekciju.

10 Rumānijas iestādes atbildēja ar 2013. gada 18. marta vēstuli.

11 Ar 2013. gada 21. augusta vēstuli Komisija Rumānijai saskaņā ar Regulas Nr. 885/2006 11. panta 2. punkta trešo daļu paziņoja savu priekšlikumu no Savienības finansējuma izslēgt summas EUR 90 174 906 par 2009. pieprasījumu gadu un EUR 50 362 738 par 2010. pieprasījumu gadu. Šīs izslēgšanas iemesli un pasākumi, kuriem Komisija tādējādi bija paredzējusi piemērot korekciju 10 % apmērā 2009. pieprasījumu gadam un 5 % apmērā 2010. pieprasījumu gadam, bija izklāstīti šīs vēstules 1. un 2. pielikumā.

12 Ar 2013. gada 4. oktobra vēstuli Rumānija vērsās šīs finanšu korekcijas ierosināšanas saskaņošanas struktūrā atbilstoši Regulas Nr. 885/2006 16. panta 1. punktam. Saskaņošanas struktūras ziņojums, kas tika pieņemts 2014. gada 21. martā, Rumānijas iestādēm tika darīts zināms 26. martā.

13 Savā ziņojumā saskaņošanas struktūra secina, ka bija iespējams panākt daļēju vienošanos pušu starpā, pamatojoties uz šādiem apsvērumiem:

"6.1. Struktūra norāda, ka puses piekrīt pārskatīt korekcijas bāzi saistībā ar iespējamu noteiktu summu pārnešanu no 2009. finanšu gada uz 2010. finanšu gadu un saistībā ar ievērojamām atgūtām summām, ar nosacījumu, ka iestādes sniegs atbilstošus pierādījumus.

6.2. Attiecībā uz korekcijas apmēru vienotā likme 10 % apmērā, kas piedāvāta 2009. gadam, ir lielāka par 2008. gadā piemēroto (7,4 %) un par likmi, kas piedāvāta attiecībā uz 2010. gadu. Struktūra vaicā, vai korekcijas apmēru 2009. gadam nevarētu noteikt precīzāk, izmantojot vērtējumu, kas līdzīgs 2008. gadā pieņemtajam. Katrā ziņā šai nolūkā būtu nepieciešams, lai aprēķini būtu veikti par visām nepilnībām un tie norādītu fondiem radīto risku. Struktūra nevar noteikt, vai tas ir iespējams.

6.3. Struktūra ņem vērā lielo atgūto summu procentuālo apmēru, ko norādījušas iestādes, [un to] lūgumu [Komisijas] dienestiem iesniegt precīzu to summu aprēķinu, kuras ietvertas fondos, kā arī pierādījumus tam, ka summas ir jāatmaksā [Komisijas norādīto nepilnību Rumānijas vadības un kontroles sistēmā, administratīvajās kontrolēs, pārbaudēs uz vietas, kā arī maksājumu un sankciju aprēķinos dēļ].

Loģiski, ja iestāžu aprēķinātās un piedāvātās korekcijas ir pareizas, korekciju finansiālā bāze ir jāsamazina, ja vairāk nekā puse no prettiesiski izmaksātajiem atbalstiem ir tikuši atmaksāti."

14 Ņemot vērā šo ziņojumu, Rumānija ar 2014. gada 11. aprīļa vēstuli Komisijai nosūtīja papildu informāciju.

15 Ar 2014. gada 19. jūnija vēstuli Komisija Rumānijai paziņoja savu galīgo nostāju.

16 Ar 2015. gada 19. janvāra vēstuli Komisija Rumānijai paziņoja apstrīdēto lēmumu, kam bija pievienots kopsavilkuma pārskats. Pirmkārt, šajā ziņojumā Komisija aplūko dažādas konstatētās nepilnības un noraida katras no šīm nepilnībām – ko tā apzīmējusi ar lielajiem burtiem "A", "E", "F", "G" un "I" – finansiālās ietekmes uz Savienības budžetu individuālu izvērtēšanu Rumānijas iestādēs. Otrkārt, Komisija šajā pašā ziņojumā secina, ka, pirmām kārtām, tā kā Rumānijas iestādes nav sniegušas papildu informāciju, nav iespējams aprēķināt finansiālo risku Savienībai, kas pamato vienotās likmes piemērošanu. Šajā ziņā Komisija pamatojas uz apstiprināšanas struktūras ziņojumiem par attiecīgi 2009. un 2010. gadu. Tā būtībā norāda, ka šī struktūra ir paudusi viedokli, neatkarīgi no kopas, uz kuru attiecas IVKS, taču tā ir katrā ziņā pierādījusi iespējamas būtiskas kļūdas pastāvēšanu statistikā par šo kopu, ar kļūdas augšējo robežu 2,7 % attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu un 4,24 % attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu. Turklāt attiecībā uz pēdējo minēto gadu Komisija norāda, ka Rumānijas apstiprināšanas struktūras aprēķinātā kļūdas likme nav ticama, pamatojoties uz Eiropas Savienības Revīzijas palātas izdarīto revīziju par šīs apstiprināšanas iestādes veikto ELGF izdevumu, uz kuriem attiecas IVKS (pastiprinātās ticamības procedūra), kontroles statistiku attiecībā uz 2011. finanšu gadu, kas atbilst 2010. pieprasījumu gadam. Otrām kārtām, lai noteiktu piemērojamo vienoto korekcijas likmi, Komisija uzskata, ka nepilnības ZGIS-ĢIS darbībā un administratīvajās kontrolpārbaudēs pamato 10 % korekcijas likmes piemērošanu 2009. pieprasījumu gadam. Attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu Komisija uzskata, ka šīs nepilnības pamato 5 % likmes piemērošanu, it īpaši ņemot vērā ZGIS-ĢIS attēlu atjaunināšanu un administratīvo kontrolpārbaužu uzlabošanu.

17 Konkrētāk, attiecībā vispirms uz 2009. pieprasījumu gadu Komisija kopsavilkuma pārskatā norāda, ka trīs nepilnību virknes rada finansiāla kaitējuma risku. Šīs dažādās nepilnības, kas konstatētas revīzijās (skat. iepriekš 7. punktu) un uz ko Komisija atsaucas A līdz J punktā, ir sadalītas trijās grupās.

18 Pirmajā nepilnību virknē ietilpst trūkumi ZGIS-ĢIS darbībā (nepilnības A un B, skat. turpinājumā 23. punktu) un administratīvajās kontrolpārbaudēs (nepilnības C, D un E). Trūkumi saistībā ar šīm galvenajām kontrolēm pamato finanšu korekcijas likmes 10 % apmērā piemērošanu atbilstoši Komisijas pamatnostādnēm par finanšu korekciju piemērošanu, kas definētas dokumentā "Pamatnostādnes attiecībā uz finansiālo seku aprēķinu ELVGF Garantiju nodaļas grāmatojumu noskaidrošanas lēmuma sagatavošanas ietvaros" (turpmāk tekstā – "Dokuments VI/5330/97"), kurās paredzēta šādas likmes piemērošana gadījumā, ja nav efektīva viena vai vairākas galvenās pārbaudes.

19 Otrā konstatēto nepilnību virkne attiecas uz pārbaudēm uz vietas un apmeklējumiem uz vietas (nepilnības F un G), kā arī uz pārbaudēm uz vietas, kas veiktas pēc pārbaudēm no attāluma (nepilnības H un I). Šo trūkumu galveno pārbaužu veikšanā kombinācija pamato, kā uzskata Komisija, 5 % korekcijas likmes piemērošanu atbilstoši Dokumentam VI/5330/97, kurā ir paredzēta šādas likmes piemērošana, ja visas galvenās pārbaudes gan ir tikušas veiktas, tomēr neievērojot attiecīgajā regulējumā noteikto skaitu, biežumu vai dziļumu.

20 Trešā nepilnību virkne attiecas uz maksājumu un sankciju aprēķinu (nepilnība J). Šīs nepilnības, kas ir saistītas ar papildpārbaudēm, tādējādi pamato, kā uzskata Komisija, Dokumentā VI/5330/97 paredzētās 2 % korekcijas likmes piemērošanu. Pirmās divas iepriekš 18. un 19. punktā minētās nepilnību virknes attiecas gan uz ELGF, gan uz ELFLA, savukārt trešā virkne skar tikai ELFLA.

21 Korekcijas likmes 5 % un 2 % apmērā, ko Komisija attiecīgi pamatojusi ar otro un trešo nepilnību virkni (skat. iepriekš 19. un 20. punktu), ietver 10 % likme, kuru piemēro pirmās nepilnību virknes dēļ (skat. iepriekš 18. punktu) atbilstoši Dokumentam VI/5330/97, kurā noteikts, ka, ja tajā pašā sistēmā atklāj vairākas nepilnības, attiecīgās vienotās likmes nesummē, pieņemot, ka visnopietnākā nepilnība jau norāda uz riska faktoriem, kas piemīt pārbaudes sistēmai kopumā.

22 Turpinot, attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu no kopsavilkuma pārskata izriet, ka Komisija ir uzskatījusi, ka divas nepilnību virknes rada finansiālu risku fondiem.

23 Pirmo virkni veido traucējumi ZGIS-ĢIS darbībā, kas konstatēti jau attiecībā uz 2009. gadu (skat. iepriekš 18. punktu), proti:

— nepilnība A, kas saistīta ar Rumānijas ZGIS-ĢIS neprecizitātēm, jo daži zemesgabali, par kuriem nav atbalsta tiesību, joprojām nebija izslēgti no maksimālās atsauces platības, par kuru ir atbalsta tiesības;

— nepilnība B, kas saistīta ar tās informācijas neprecizitāti, kuru Rumānijas iestādes bija sniegušas lauksaimniekiem 2009. un 2010. gadā, neraugoties uz uzlabojumiem, kas bija panākti, Rumānijai izpildot pienākumu izveidot veidlapu sagataves. Šīs nepilnības rezultātā radās daudz kļūdu, ko apliecina lielais lauksaimnieku skaits, kuri bija deklarējuši pārāk lielas platības.

24 Kopsavilkuma pārskatā Komisija joprojām norāda, ka nepilnības A un B, kuras attiecas uz galvenajām pārbaudēm, pamato finanšu korekciju 5 % apmērā, ņemot vērā Rumānijas ZGIS-ĢIS 2010. gadā veiktos uzlabojumus, pateicoties ortofotogrāfiju attēlu atjaunināšanai.

25 Otrā nepilnību virkne, uz ko Komisija atsaukusies kopsavilkuma pārskatā attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu, ir identiska trešajai virknei attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu (skat. iepriekš 20. punktu) un tādējādi atbilst nepilnībai J. Tā Komisijas ieskatā pamato 2 % likmes piemērošanu, ko ietver 5 % likme, kura atbilstoši Dokumentam VI/5330/97 piemērota pirmās nepilnību virknes dēļ (skat. iepriekš 21. un 24. punktu).

Tiesvedība un lietas dalībnieču prasījumi

26 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 29. martā, Rumānija cēla šo prasību. Mutvārdu process tika pabeigts pēc atbildes uz repliku iesniegšanas 2015. gada 16. oktobrī.

27 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2015. gada 13. novembrī, Rumānija iesniedza pieteikumu par tiesas sēdes rīkošanu, norādot iemeslus, kuru dēļ tā vēlējās tikt uzklausīta. Vispārējā tiesa (septītā palāta) pēc tiesneša referenta priekšlikuma apmierināja šo pieteikumu.

28 Tā kā viens palātas loceklis nevarēja piedalīties lietas izskatīšanā, septītās palātas priekšsēdētājs, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 17. panta 2. punktu, iecēla citu tiesnesi sastāva papildināšanai.

29 Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa lietas dalībniecēm uzdeva vairākus rakstveida jautājumus, uz kuriem tās atbildēja noteiktajā termiņā.

30 2016. gada 14. jūlija tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieču mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem.

31 Rumānijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz viņu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

32 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest Rumānijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

33 Prasības pamatošanai Rumānija izvirza trīs pamatus. Pirmais pamats ir saistīts ar Regulas Nr. 1306/2013 52. panta, kā arī Dokumenta VI/5330/97 pārkāpumu. Divi pārējie pamati ir saistīti attiecīgi ar pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un samērīguma principa pārkāpumu.

34 Vispirms ir jānorāda, ka, izņemot nepilnību H par apmeklējumu uz vietas kavēšanos (skat. iepriekš 19. punktu), Rumānija neapstrīd tai pārmestās pārbaužu nepilnības.

35 Savukārt Rumānija apstrīd konstatēto nepilnību finansiālās sekas, kas norādītas apstrīdētajā lēmumā. Nenoliedzot, ka Rumānijas IVKS ir zināmas nepilnības, tā it īpaši norāda, kādas pūles tā pielikusi ZGIS-ĢIS kvalitātes uzlabošanā (skat. iepriekš 1. un 7. punktu). Šīs sistēmas atjaunināšana esot veikta, pievienojot 2008., 2009. un 2010. gadā uzņemtas ortofotogrāfijas, un tā esot pabeigta 2010. gada 1. februārī. Turklāt Komisija esot atzinusi šos uzlabojumus.

36 Šajā ziņā Rumānija atgādina, ka 2007. gads bija pirmais IVKS piemērošanas gads šajā valstī. *APIA*, kas ir atbildīga par lauksaimniecības atbalsta shēmu īstenošanu un vadību (skat. iepriekš 6. punktu), 2007. un 2008. gadā esot saskārusies ar zināmām grūtībām Rumānijas lauksaimniecības struktūras specifiskuma dēļ, jo tā ietver miljoniem nelielu ģimenes saimniecību. Līdz ar to Komisija, konstatējot pārkāpumus ZGIS-ĢIS darbībā un pārbaužu uz vietas veikšanā pēc kontrolpārbaudēm, esot piemērojusi finanšu korekciju 10 % apmērā par 2007. pieprasījumu gadu un korekciju 7,4 % apmērā par 2008. pieprasījumu gadu, kas bija aprēķināta atbilstoši ekstrapolācijas metodei, pamatojoties uz kļūdas likmi, kura izriet no apstiprinātas kontroles statistikas, ko bija sniegušas Rumānijas iestādes.

37 Šajā gadījumā Rumānija pārmet Komisijai, ka tā, neraugoties uz veiktajiem uzlabojumiem (skat. iepriekš 35. punktu), esot piemērojusi vienotas likmes finanšu korekciju 10 % apmērā par 2009. pieprasījumu gadu un 5 % apmērā par 2010. pieprasījumu gadu tā vietā, lai aprēķinātu patieso Savienības finanšu zaudējumu risku, kā tas bija veikts attiecībā uz 2008. pieprasījumu gadu (skat. iepriekš 36. punktu). Atbilstoši ekstrapolācijas aprēķina metodei korekcijas likmei nevajadzēja pārsniegt 5,5 % par 2009. pieprasījumu gadu un 3,989 % par 2010. pieprasījumu gadu.

38 Šīs lietas kontekstā ir lietderīgi vispirms izskatīt otro pamatu, kas balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi.

39 Rumānija pārmet Komisijai, ka tā nekur nav izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā nav ņēmusi vērā Rumānijas iestāžu sniegtos argumentus un pierādījumus par iespēju aprēķināt Savienības fondiem radītā finansiālā kaitējuma risku. Šajā ziņā Rumānija gan rakstveida dokumentos, gan tiesas sēdē norāda, ka tā administratīvajā procesā esot piedāvājusi divas alternatīvas aprēķina metodes. Attiecībā uz pirmo metodi, kuras pamatā ir katras konstatētās nepilnības finansiālo seku individuāls izvērtējums, Komisija neesot paskaidrojusi iemeslus, kādēļ tā noraidīja Rumānijas iestāžu veiktos individuālos izvērtējumus, kuri pierādīja, ka lielākās daļas nepilnību radītais zaudējumu risks ir neliels vai tāda nav vispār. Komisija turklāt neesot arī pamatojusi, kādēļ tā šajā lietā ir atteikusies piemērot otro piedāvāto metodi, kuras pamatā ir kontroles statistisko rezultātu ekstrapolācija.

40 Pakārtoti Rumānija uzskata, ka, pieņemot, ka vienotas likmes piemērošana ir juridiski pietiekami pierādīta un pamatota atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 2. punktam ar neiespējamību precīzāk noteikt finansiālo kaitējumu, nepieliekot nesamērīgas pūles – ko Rumānija apstrīd –, apstrīdētais lēmums neatbilst pienākuma norādīt pamatojumu prasībām saistībā ar 10 % likmes izvēli attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu (skat. iepriekš 18. punktu) un 5 % likmi attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu (skat. iepriekš 24. un 25. punktu).

41 Tādēļ ir secīgi jāpārbauda iepriekš izvirzītie iebildumi, kas saistīti ar nepietiekamu pamatojumu, pirmkārt, attiecībā uz Komisijas atteikšanos veikt katras konstatētās nepilnības radīto zaudējumu risku Savienības fondiem, otrkārt, attiecībā uz Komisijas atteikšanos šajā gadījumā piemērot ekstrapolācijas aprēķinu metodi un, treškārt, attiecībā uz 10 % likmes piemērošanu par pirmo nepilnību virkni attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu un 5 % likmes piemērošanu par pirmo nepilnību virkni attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu. Vispirms jānorāda daži apsvērumi attiecībā uz šo trīs iebildumu vērtēšanu.

Ievada piezīmes **

42 Pirmkārt, jāatgādina, ka LESD 296. pantā paredzētais pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formalitāte, kura jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, kas attiecas uz strīdīgā akta tiesiskumu pēc būtības. Vērtējot šādā perspektīvā, pamatojumam ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta būtībai un tam nepārprotami un viennozīmīgi jāatspoguļo iestādes – akta autores – argumentācija, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot pieņemtā akta pamatojumu un kompetentajai tiesai veikt pārbaudi (spriedums, 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine*/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 146. un 147. punkts).

43 Konkrētāk, pienākuma norādīt nelabvēlīga akta pamatojumu, kas saistīts ar tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu, mērķis ir, pirmkārt, sniegt ieinteresētajai personai pietiekamu informāciju, lai varētu noteikt, vai tiesību akts ir pienācīgi pamatots vai arī saistībā ar to, iespējams, ir pieļauti pārkāpumi, kuri ļauj apstrīdēt lēmuma spēkā esamību Savienības tiesā, un, otrkārt, ļaut Savienības tiesai veikt savu pārbaudi par šī tiesību akta likumību (spriedums, 2014. gada 19. jūnijs, *FLS Plast* /Komisija, C-243/12 P, EU:C:2014:2006, 49. punkts). Tādējādi pienākums norādīt pamatojumu

** *Tā kā spriedumam ir trīs daļu līmeņi, visas daļas ir pārformatētas atbilstoši tipogrāfiskajam modelim, kas izmantots šādam līmeņu skaitam.*

nenozīmē tikai tiesību uz aizstāvību ievērošanu, bet gan ietilpst vispārīgāka mērķa īstenošanā, kas ir garantēt, lai Savienības tiesa varētu veikt tajā apstrīdētā tiesību akta likumības pārbaudi (šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumus lietā *Bensada Benallal*, C-161/15, EU:C:2016:3, 99. punkts).

44 Līdz ar to netiek pieprasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie faktiskie un tiesiskie elementi. Jautājums par to, vai lēmuma pamatojums atbilst iepriekš 42. punktā minētajām prasībām, ir jāvērtē, ņemot vērā ne tikai tā formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo jomu (skat. spriedumu, 2015. gada 3. decembris, Polija/Komisija, T-367/13, nav publicēts, iesniegta apelācijas sūdzība, EU:T:2015:933, 111. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jānorāda, ka Komisijas lēmumi atbilstības noskaidrošanas jomā tiek pieņemti, pamatojoties uz kopsavilkuma pārskatu, kā arī uz saraksti starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti. Šajā īpašajā atbilstības lēmumu izstrādes kontekstā lēmuma pamatojums ir uzskatāms par pietiekamu, ja tā adresāte dalībvalsts ir bijusi cieši iesaistīta šī lēmuma izstrādes procesā un zina iemeslus, kādēļ Komisija uzskatījusi, ka tai apstrīdētās summas nav jāattiecina uz attiecīgajiem fondiem (spriedums, 2015. gada 3. decembris, Polija/Komisija, T-367/13, nav publicēts, iesniegta apelācijas sūdzība, EU:T:2015:933, 112. punkts).

46 No tā izriet, ka Komisijas pienākums pamatot, kādēļ tā ir noraidījusi attiecīgās dalībvalsts piedāvāto konstatēto nepilnību finansiālo ietekmi, ir jāvērtē, ņemot vērā notikumus un lietas dalībnieku argumentu attīstību sacīkstes procedūrā pirms galīgā Komisijas lēmuma, kuras mērķis, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts sniegto informāciju, bija panākt vienošanos par finanšu korekcijas likmi vai, ja vienošanās netiek panākta, saskaņot pušu pozīcijas atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 3. punktam.

47 Turklāt Komisijai ir tikai jāpamato, kādēļ tā noraida pietiekami precīzus vērtējuma elementus, kurus kompetentās iestādes ir izvirzījušas administratīvajā procesā. Proti, lai arī Komisijai ir jāpierāda, ka ir pārkāpti lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas noteikumi, tomēr, ja šāds pārkāpums ir atzīts, tad attiecīgā gadījumā dalībvalstij ir jāpierāda, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu attiecībā uz šī pārkāpuma finanšu sekām. Tādējādi tai ir jāiesniedz pēc iespējas detalizēti un pilnīgi pierādījumi par to, ka tās norādītie skaitļi ir pareizi un – attiecīgā gadījumā – ka Komisijas aprēķini ir nepareizi (spriedums, 2004. gada 7. oktobris, Spānija/Komisija, C-153/01, EU:C:2004:589, 67. punkts).

48 Šī pierādīšanas pienākuma sadale saistībā ar konstatēto nepilnību finansiālajām sekām ir izskaidrojama ar apstākli, ka būtībā ELGF un ELFLA finansējuma pārvaldības jautājums principiāli ir to valsts administratīvo iestāžu kompetencē, kuras ir atbildīgas par stingru Savienības noteikumu ievērošanu, un ir balstīts uz valsts un Savienības iestāžu savstarpējo uzticību. Vienīgi dalībvalsts vislabāk pārzina un precīzi nosaka vajadzīgo informāciju, lai sagatavotu ELGF un ELFLA grāmatojumus, tā kā Komisija neatrodas tik tuvu uzņēmējiem tai nepieciešamās informācijas iegūšanai (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 4. septembris, Austrija/Komisija, T-368/05, nav publicēts, EU:T:2009:305, 182. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Otrkārt, no judikatūras izriet, ka lēmumu, kas atbilst pastāvīgajai lēmumu pieņemšanas praksei, ir iespējams pamatot kopsavilkuma veidā, tostarp paredzot atsauci uz šo praksi. Savukārt Savienības iestādei ir jāsniedz skaidra argumentācija, ja lēmums būtiski pārsniedz iepriekš pieņemtos lēmumus (skat. spriedumu, 2016. gada 14. janvāris, Francija/Komisija, T-549/13, EU:T:2016:6, 24. un 25. punkts un tajos minētā judikatūra).

50 Turklāt ir jānorāda, ka Savienības iestādei, kas šajā gadījumā ir Komisija, ir skaidri jāatbild uz precīzu un detalizētu informāciju, ko administratīvajā procesā ir izvirzījusi dalībvalsts, kura vēlas izpildīt tai uzlikto pierādīšanas pienākumu, lai pierādītu konstatēto nepilnību finansiālās sekas, šai nolūkā iesaistoties dialogā ar Komisiju, lai rastu piemērojamajam regulējumam pēc iespējas atbilstošāku risinājumu.

51 Otrkārt, ir jānorāda, ka atbilstīguma noskaidrošanas procedūras atbilstoši Regulas Nr. 1306/2013 52. pantam noslēgumā pieņemtajā atbilstīguma lēmumā, ar ko noteikti izdevumi tiek izslēgti no Savienības finansējuma, nosaka finanšu korekcijas likmes, pamatojoties uz precīzu un skaidru normu kopumu, kuras izriet no piemērojamā tiesiskā regulējuma un Komisijas pamatnostādnēm šī regulējuma īstenošanai. Šādas pamatnostādnes attiecas ne vien uz informāciju, kas dalībvalstīm jāsniedz, lai tostarp noteiktu izslēdzamās summas, bet arī uz šīs informācijas ticamības novērtēšanu, kā arī kritērijiem, kas attiecīgā gadījumā piemērojami vienotas korekcijas likmes noteikšanai, ja Komisija uzskata, ka sniegtā informācija nav pietiekami ticama, lai precīzāk noteiktu izslēdzamās summas.

52 Tā kā valsts iestādēm principā ir pilnībā zināmi noteikumi un kritēriji, kuri izriet no attiecīgā tiesiskā regulējuma un Komisijas atbilstoši šim regulējumam noteiktajām pamatnostādnēm, lēmumā, ar ko dalībvalstij piemēro finanšu korekciju, vispārīgi var aprobežoties ar parasto praksi un minēt faktiskos apstākļus, uz kuriem Komisija šajā lēmumā balstās, kā tas noteikts iepriekš 49. punktā minētajā judikatūrā. Tomēr tā tas nav tad, ja Komisija atkāpjas no parastās prakses un pieņem jaunas pamatnostādnes, tostarp attiecībā uz prasībām par dalībvalstu sniegtās informācijas apstiprināšanu, lai pierādītu šīs informācijas ticamību.

53 Šajā lietā norādījumi, uz kuriem Komisija esot balstījusies apstrīdētajā lēmumā, ir 2010. gada 19. janvāra norādījumi par darījumu galīgo saņēmēju līmenī likumības un pareizības ticamības pastiprināšanu, ko veic apstiprināšanas struktūras (turpmāk tekstā – "2010. gada 19. janvāra norādījumi"). Ar šiem norādījumiem (2. punkts) būtībā tiek pastiprināta kontroles statistikas apstiprināšanas sistēma, uz ko ir pamatota finanšu korekcijas summas ekstrapolācijas metode – kuras piemērošanu Komisija apstrīdētajā lēmumā noraidīja –, "lai sniegtu pamatotāku [šīs] statistikas ticamības bāzi". Dalībvalstis, kuras ir nolēmušas piemērot šo ticamības pastiprināšanas sistēmu, apstiprināšanas struktūrām uzdod veikt atkārtotu pilnīgu kontroli attiecībā uz katru izdevumu kopu, izmantojot reprezentatīvu to darījumu izlasi, kurus maksājumu aģentūra ir pārbaudījusi uz vietas. Šī izlase ietver no 110 līdz 180 darījumiem uz kopu. Apstiprināšanas kontrole neaprobežojas ar pārbaužu uz vietas kvalitātes kontroli, bet ietver visu lietas materiālu izskatīšanu no atbalsta pieteikuma saņemšanas līdz galīgā maksājuma aprēķināšanai un izpildei, tostarp arī iespējamo sankciju piemērošanu.

54 Šajā kontekstā, no vienas puses, ir jānorāda, ka pirmajās reizēs, kad katrā dalībvalstī tiek piemērota šī ticamības pastiprināšanas sistēma, atbilstoši kurai apstiprināšanas iestādei ir jāapstiprina statistikas kļūdas likme saskaņā ar būtiskām jaunām prasībām, Komisijai ir skaidri un detalizēti jāizklāsta konkrētie valsts iestāžu piedāvātā riska aprēķina iespējamās noraidīšanas iemesli, jo šis aprēķins ir balstīts uz tādu pārbaužu statistiku, kuras nav bijušas apstiprinātas atbilstoši jaunajām pamatnostādnēm.

55 No otras puses, 2010. gada 19. janvāra norādījumos sniegtās pamatnostādnes neliedz dalībvalstīm iespēju piedāvāt katras konstatētās nepilnības finansiālo seku individuālo novērtējumu (skat. turpinājumā 61. punktu). Proti, ekstrapolācijas aprēķina metodes, pamatojoties uz 2010. gada 19. janvāra norādījumos sniegtajās pamatnostādnēs paredzēto ticamības pastiprināšanas sistēmu, izvēle dalībvalstīm ir fakultatīva, kā tas turklāt skaidri izriet no minētajiem norādījumiem.

56 Līdz ar to, tā kā tas neprasa nesamērīgas pūles, Komisijai principā saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. pantu ir jāpārbauda individuāli katras no konstatētajām nepilnībām finansiālā ietekme, kā attiecīgā gadījumā piedāvājusi dalībvalsts, un juridiski pietiekami jāpamato iespējamais šīs finanšu korekcijas summas aprēķina metodes noraidījums. Pat ar apkopojošu šāda noraidījuma pamatojumu principā ir izpildīts pienākums norādīt pamatojumu atbilstoši 42.–45. un 47.–49. punktā norādītajai judikatūrai.

57 Treškārt un neatkarīgi no tā, kāda ir piedāvātā aprēķina metode, nepieciešamība sniegt pietiekami skaidru pamatojumu it īpaši ir attiecināma uz dalībvalstīm, kurām ir jārīkojas saskaņoti ar Komisiju, lai nodrošinātu, no vienas puses, ka lauksaimnieku atbalstam veiktie maksājumi atbilst Savienības noteikumiem un, no otras puses, ka pārkāpumu gadījumā Savienības fondiem radītā riska apmēri būtu nosakāmi cik iespējams precīzi. Šāds pienākums norādīt pamatojumu turklāt atbilst Dokumentā VI/5330/97 sniegtajām pamatnostādnēm, kurās būtībā norādīts, ka Komisija ņem vērā uzlabojumus, ko dalībvalstis veikušas savā kontroles sistēmā, un uzsvērts, ka "noskaidrošanas mērķim drīzāk jābūt prevencijai un koriģēšanai, nevis sankciju piemērošanai, un tas jāpapildina ar atbilstošām procesuālām garantijām gadījumam, ja korekcijas izrādās neizbēgamas".

58 Ņemot vērā šos principus, ir jāizvērtē trīs iepriekš 41. punktā izklāstītie Rumānijas iebildumi, kuros norādīta pamatojuma neesamība saistībā, pirmkārt, ar Komisijas noraidīto valsts iestāžu veikto nepilnību individuālo izvērtēšanu, tās atteikumu piemērot ekstrapolācijas aprēķina metodi un, visbeidzot, tās izvēli piemērot vienotas likmes korekciju 10 % apmērā par 2009. pieprasījumu gadu un 5 % apmērā par 2010. pieprasījumu gadu.

Par atteikuma veikt nepilnību finansiālo seku individuālu novērtējumu pamatojumu

59 Savos procesuālajos rakstos Rumānija ir norādījusi, ka Komisija bez pamatojuma noraidījusi tās veikto nepilnību finansiālo seku individuālu novērtējumu. Atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, Rumānija tiesas sēdē apstiprināja, ka tā sākotnēji administratīvajā procesā piedāvāja veikt zaudējumu riska, ko katra no nepilnībām rada Savienības budžetam, individuālu novērtējumu. Tikai tādēļ, ka Komisija neņēma vērā Rumānijas iestāžu piedāvātos aprēķinus, lai izvērtētu lielākās daļas nepilnību finansiālo ietekmi, šīs iestādes saskaņošanas procedūras laikā piedāvāja piemērot ekstrapolācijas aprēķinu metodi, pamatojoties uz kontroles statistiku. Pretēji Komisijas apgalvojumiem tiesas sēdē tas, ka Rumānijas iestādes nebija atbildējušas uz pieprasījumu sniegt papildu informāciju par konkrētiem aspektiem, īpaši attiecībā uz nepilnību G, kas saistīta ar platību atšķirībām, kuras ir mazākas vai vienādas ar 3 % (skat. iepriekš 19. punktu), un ko Komisija bija ietvērusi savā 2013. gada 17. janvāra vēstulē, kurā bija izklāstīti 2012. gada 1. jūnija divpusējās sanāksmes secinājumi, nenozīmējot, ka Rumānija esot atteikusies no piedāvātā individuālā izvērtējuma.

60 Tiesas sēdē Komisija piekrita, ka teorētiski esot iespējams veikt visu konstatēto nepilnību finansiālās ietekmes individuālo izvērtējumu, tomēr precizēja – un Rumānija tam neiebilda –, ka tā divpusējās sanāksmes laikā noraidīja Rumānijas iestāžu piedāvāto konstatēto nepilnību finansiālās ietekmes individuālo izvērtējumu. Tā kā minētās iestādes nebija atbildējušas uz noteiktiem Komisijas jautājumiem un saskaņošanas procedūrā nebija turpinājušas argumentēt par labu aprēķina metodei, kas balstīta uz individuālu izvērtējumu, Komisija uzskatīja, ka tās no šīs metodes piemērošanas ir atteikušās. Tādēļ argumenti par šādu individuālu izvērtējumu, kurus Rumānija izvirzījusi tiesas sēdē, neesot atbilstoši.

61 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 2. punktu Komisijai izslēgšana no Savienības finansējuma ir jāpamato, nosakot nepamatoti iztērētās summas, un, ja tās nevar noteikt ar samērīgiem centieniem, tā var piemērot ekstrapolētas vai vienotas likmes korekcijas. No tā izriet, ka korekcijas aprēķins, kas balstīts uz dažādo nepilnību finansiālās ietekmes individuālu novērtējumu, ņemot vērā attiecīgās dalībvalsts sniegto informāciju, principā ir pieļaujams, ja šāda novērtējuma veikšanai nav nepieciešamas nesamērīgas pūles.

62 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai Rumānijas iestādes bija atteikušās no individuālā novērtējuma, kā to apgalvo Komisija.

63 Šajā ziņā, pirmkārt, ir jākonstatē, ka apstāklis, ka Rumānijas iestādes neatbildēja uz atsevišķiem Komisijas pieprasījumiem sniegt papildu informāciju, viens pats nav uztverams tādējādi, ka šīs iestādes ir atteikušās no nodoma piedāvāt aprēķināt korekcijas likmi, izmantojot dažādo nepilnību finansiālās ietekmes individuālu izvērtējumu.

64 Otrkārt, no lietas materiāliem neizriet, ka Rumānija būtu konkrēti atteikusies piemērot aprēķina metodi katrai nepilnībai individuāli.

65 Treškārt, attiecībā uz jautājumu, vai Rumānijas iestādes ir netieši atteikušās no dažādo nepilnību finansiālās ietekmes individuāla izvērtējuma, no vienas puses, ir jānorāda, ka pēc tam, kad Komisija divpusējā sanāksmē bija noraidījusi dažādo nepilnību finansiālās ietekmes individuālo izvērtējumu, kuru bija veikušas Rumānijas iestādes, tās vairs nesniedza precīzāku šo nepilnību finansiālās ietekmes izvērtējumu savā 2013. gada 18. marta atbildē uz divpusējās sanāksmes secinājumiem, atbildot uz Komisijas 2013. gada 17. janvāra pieprasījumu sniegt papildu informāciju, nedz arī procedūras turpinājumā.

66 Turklāt savā 2013. gada 4. oktobra vēstulē par saskaņošanas uzsākšanu (skat. iepriekš 12. punktu) Rumānijas iestādes sadaļā "Finansiālā ietekme" nebija norādījušas aprēķina metodi katrai nepilnībai atsevišķi. Šajā 2013. gada 4. oktobra vēstules daļā piedāvātā fondiem radītā riska aprēķina metode attiecas uz aprēķinu par visām nepilnībām kopā, un tās pamatā ir kontroles statistikas kļūdas ekstrapolācijas metode. Rumānijas iestādes ir norādījušas, ka no atsevišķām nepilnībām izrietošie riski bija mazāki par nozīmīgiem un tiem jau bija piemērota atgūšana. Pamatojoties uz šiem elementiem, Rumānijas iestādes noslēgumā skaidri piedāvāja piemērot ekstrapolācijas aprēķina metodi, kas jau bija izmantota 2008. pieprasījumu gadā, tādējādi nosakot korekcijas likmi, kura nepārsniedza 5,5 % 2009. pieprasījumu gadam un 3,99 % 2010. pieprasījumu gadam.

67 Šādos apstākļos saskaņošanas procedūra tika fokusēta uz ekstrapolācijas aprēķina metodi. Kā izriet no saskaņošanas struktūras 2014. gada 21. marta ziņojuma (skat. iepriekš 12. un 13. punktu), šīs struktūras izdoto rekomendāciju mērķis ir vienīgi mēģināt tuvināt pušu atšķirīgās nostājas, tās uzklausot, saistībā ar iespēju piemērot iepriekš minēto ekstrapolācijas metodi attiecībā uz 2009. un 2010. pieprasījumu gadu.

68 No otras puses, tomēr ir jānorāda, ka sava 2013. gada 4. oktobra saskaņošanas pieprasījuma pirmajā daļā (skat. iepriekš 12. punktu), kas bija veltīta dažādo nepilnību finansiālās ietekmes individuālam izvērtējumam, Rumānijas iestādes būtībā atkārtoja savus secinājumus par katras nepilnības finansiālās ietekmes ierobežoto raksturu. Konkrēti attiecībā uz nepilnības A, kas ar saistīta trūkumiem ZGIS–ĢIS darbībā, finansiālo ietekmi (skat. iepriekš 18. un 23. punktu), šīs iestādes izvirzīja jaunu aprēķina metodi par salīdzināšanu ar nākamā gada ZGIS-ĢIS datiem, salīdzinājumā ar elementiem, kas norādīti 2012. gada 18. maija atbildē uz uzaicinājumu uz divpusējo sanāksmi, kā arī 2013. gada 18. marta atbildē uz šīs sanāksmes secinājumiem.

69 Ceturtkārt, kopsavilkuma pārskatā Komisija attiecībā uz katru no nepilnībām A, E, F, G un I minēja Rumānijas iestāžu veikto fondu zaudējumu riska novērtējumu (skat. iepriekš 17.–19. punktu), kas pierāda, ka Komisija pati, pieņemot apstrīdēto lēmumu, neuzskatīja, ka iestādes būtu atteikušās no šādas aprēķina metodes.

70 Ņemot vērā šos elementus, nevar uzskatīt, ka Rumānija bija atteikusies no fondiem radītā zaudējuma riska aprēķināšanas katrai nepilnībai atsevišķi.

71 Šādos apstākļos Komisijai apstrīdētajā lēmumā vai tam pievienotajā kopsavilkuma pārskatā bija jāpauž sava nostāja par visiem Rumānijas iestāžu administratīvajā procesā norādītajiem individuālā izvērtējuma elementiem un bija jāpamato to noraidījums.

72 Šajā ziņā būtu pietiekami, ja Komisija kopsavilkuma veidā norādītu galvenos iemeslus, kādēļ tā atteicās izmantot dažādo nepilnību radīto risku individuālo novērtējumu, kuru Rumānijas iestādes piedāvāja kā alternatīvu ekstrapolācijas aprēķina metodei, pirms šīs iestādes savu argumentāciju saskaņošanas procedūrā pieskaņoja pēdējai minētajai metodei.

73 Tomēr šajā lietā ir jākonstatē, ka attiecībā uz pārbaudītajiem 2009. un 2010. pieprasījumu gadu kopsavilkuma pārskatā šāda pamatojuma, pat apkopojoša, nav. Proti, attiecībā uz noteiktu skaitu nepilnību Komisija ir tikai norādījusi Rumānijas iestāžu veiktos aprēķinus, tomēr nepamatojot to noraidīšanu.

74 Vispirms attiecībā uz nepilnību A, kas saistīta ar galveno pārbaudi, Komisija nav pamatojusi, kādēļ tā noraida metodi, atbilstoši kurai salīdzina N gada datus ar N+1. gada datiem (skat. iepriekš 68. punktu). Proti, kā norāda Rumānijas iestādes, ZGIS-ĢIS 2009. pieprasījumu gada datu salīdzinājums ar 2010. pieprasījumu gada datiem pierāda, ka lauksaimniecības platību samazinājums pēc ZGIS-ĢIS atjaunināšanas bija tikai 2,3 %. Attiecībā uz 2010. pieprasījumu gada datu salīdzināšanu ar 2011. pieprasījumu gada datiem tā norādīja, ka pēc ZGIS-ĢIS atjaunināšanas konstatētais platību samazinājums bija 1,88 %, kas esot zemāks par 2 % būtiskuma slieksni.

75 Tiesa, no tabulas par ZGIS-ĢIS ortofotogrāfiju uzlabojumiem, kas ietverta kopsavilkuma pārskatā, izriet, ka attiecībā uz 2010. pieprasījumu gada datiem, ar kuriem Rumānijas iestādes salīdzināja 2009. pieprasījumu gada datus, liela daļa šo attēlu joprojām bija nepilnīgi un uzlabojumi attiecas tikai uz aptuveni 33 % šo attēlu. Tomēr Komisija kopsavilkuma pārskatā vai saziņā ar Rumānijas iestādēm administratīvajā procesā nebija skaidri izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā, neraugoties uz nelielajiem ZGIS-ĢIS un administratīvo kontrolpārbaužu uzlabojumiem, uzskatīja, ka nebija iespējams atbilstoši piedāvātajai salīdzinājuma metodei izvērtēt nepilnības A ietekmi attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu. Turklāt attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu Komisija nebija izvirzījusi nevienu elementu saistībā ar ZGIS-ĢIS otrofotogrāfiju par 2011. pieprasījumu gadu kvalitāti, ar kurām Rumānijas iestādes bija salīdzinājušas 2010. gada datus.

76 Attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots īpaši saistībā ar atteikumu no Savienības finansējuma izslēdzamo summu aprēķināšanas nolūkā ņemt vērā konstatētās nepilnības E, F un G tikai attiecībā uz šo pieprasījumu gadu, kā to piedāvājušas Rumānijas iestādes (skat. iepriekš 18., 19. un 69. punktu).

77 Proti, attiecībā uz nepilnību E, kas saistīta ar nepareizu teledetekcijas rezultātu apstrādi, un nepilnību G, kas saistīta ar atšķirībām platībās, kuras mazākas vai vienādas ar 3 %, Komisija kopsavilkuma pārskatā tikai norāda Rumānijas iestāžu aprēķinu rezultātus par to attiecīgo finansiālo ietekmi, skaidri neminot iemeslus, kādēļ tā apšauba šo aprēķinu ticamību. Rumānijas iestādes nepilnības E finansiālo ietekmi ir aprēķinājušas EUR 856 159,59 apmērā un nepilnības G ietekmi EUR 5 478,03 apmērā.

78 Attiecībā uz nepilnību F, kas saistīta ar zemesgabalu, par kuriem nav atbalsta tiesību, iekļaušanu, Komisija skaidri piekrīt, ka šai nepilnībai ir ierobežota finansiālā ietekme, kā izriet no Rumānijas iestāžu veiktā novērtējuma. Tās bija uzskatījušas, ka šī ietekme nav būtiska, jo kopējā akceptētā platība zemesgabalu, par kuriem nav atbalsta tiesību, iekļaušanas dēļ bija 646,41 hektāri. Tomēr Komisija no tā neizdara secinājumus saistībā ar finanšu korekcijas apmēra aprēķinu, tikai apgalvojot, ka tā būtībā saglabā savu nostāju par nepilnības F pastāvēšanu, kura 2009. gadā radīja pārmērīgi lielu platību deklarāciju pieņemšanu, kas ir pārkāpums.

79 Savukārt nepilnības I, kas saistīta ar zemesgabalu, par kuriem nav atbalsta tiesību, iekļaušanu, radītā finansiālā riska izvērtējuma noraidīšana ir juridiski pietiekami pamatota. Kopsavilkuma pārskatā Komisija norāda, ka Rumānijas iestādes ir iesniegušas no šīs nepilnības izrietošā finansiālā riska

aprēķinu, kas veido EUR 88 465,14. Tomēr Komisija šajā ziņā norāda, ka finansiālais risks, kas izriet no tās inspektoru revīzijas ietvaros pārbaudītās izlases, neesot tieši ekstrapolējams uz visu kopu, kā to darījušas Rumānijas iestādes.

80 Visu šo iemeslu dēļ ir jākonstatē, ka šīs lietas apstākļos iebildums par dažādo nepilnību individuālā novērtējuma metodes noraidījuma nepietiekamo pamatojumu ir pamatots, pirmkārt, attiecībā uz nepilnību A par 2009. un 2010. pieprasījumu gadu un, otrkārt, attiecībā uz nepilnībām E, F un G par 2009. pieprasījumu gadu.

Par atteikuma piemērot ekstrapolācijas aprēķina metodi, pamatojoties uz kontroles statistikas kļūdas likmi, pamatojumu

81 Rumānija atgādina, ka tad, kad tā saskaņošanas procedūrā piedāvāja ekstrapolācijas aprēķina metodi, kuru tā jau bija lietojusi attiecībā uz 2008. pieprasījumu gadu, Komisija atzina, kā apliecina saskaņošanas struktūras ziņojums (tā 4. un 5. punkts), ka šī metode principā ir pieļaujama, taču to nevar izmantot 2009. un 2010. pieprasījumu gadam.

82 Rumānija tādēļ pārmet Komisijai, ka tā nedz administratīvajā procedūrā, nedz apstrīdētajā lēmumā nav pamatojusi savu atteikumu atbilstoši agrākajai praksei piemērot minēto aprēķina metodi kā 2009. pieprasījumu gadam, tā arī 2010. pieprasījumu gadam.

Par 2009. pieprasījumu gadu

83 Attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu no saskaņošanas struktūras ziņojuma izriet, ka Komisija ir noraidījusi fondu līdzekļu zaudējumu riska aprēķinu atbilstoši ekstrapolācijas aprēķina metodei, kuru piedāvājušas Rumānijas iestādes, tostarp norādot, ka šis aprēķins neietverot visas nepilnības un tajā neesot ņemtas vērā nepiemērotās sankcijas. Turklāt Komisija pamatojās uz faktu, ka saskaņošanas struktūra 2009. gadam bija norādījusi maksimālo kļūdu 2,7 % apmērā.

84 2013. gada 21. augusta oficiālajā paziņojumā, kurš bija izdots pirms saskaņošanas pieprasījuma (skat. iepriekš 11. punktu), Komisija jau bija paziņojusi, ka saskaņošanas iestāde "savā ziņojumā bija izteikusi viedokli, neskarot ELGF kopu, uz ko attiecas IVKS", bet ka "katrā ziņā tā bija norādījusi iespējamo materiālās kļūdas pastāvēšanu ELGF kopā, uz ko attiecās IVKS, ņemot vērā konstatētās atšķirības, [proti] ļoti iespējamo kļūdas likmi 0,9 % (zem 2 % būtiskuma sliekšņa), taču ar kļūdas augstāko robežu 2,7 % apmērā". Kopsavilkuma pārskatā (12.12.2. punkts) Komisija būtībā šo argumentu atkārtoja tādiem pašiem vārdiem, kā tas bija formulēts iepriekš minētajā 2013. gada 21. augusta paziņojuma fragmentā.

85 Vispārējā tiesā Rumānija prasības pieteikumā norādīja, ka Komisijai, ņemot vērā tās pienākumu norādīt pamatojumu, bija, pirmkārt, jāprecizē, uz kurām nepilnībām neattiecās piedāvātais ekstrapolācijas aprēķins. Otrkārt, Komisijai esot bijis jāpaskaidro, kādēļ tā neveica alternatīvus aprēķinus, pamatojoties uz šo ekstrapolācijas aprēķina metodi, kuru tā akceptēja, ņemot vērā nepilnības, kuras neesot bijušas ņemtas vērā Rumānijas iestāžu veiktajos aprēķinos. Turklāt tiesas sēdē Rumānija apgalvo, ka Komisijas norādītā apstiprināšanas prasība bija piemērojama tikai, sākot ar 2010. pieprasījumu gadu.

86 Tādējādi Komisija neesot izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, nepamatojot, kādēļ netika ņemti vērā Rumānijas iestāžu argumenti par finanšu korekcijas apmēra aprēķinu ar ekstrapolācijas metodi. Turklāt šīs pamatojuma neesamības dēļ kā administratīvajā procesā, tā arī apstrīdētajā lēmumā, Rumānijas valstij esot liegtas attiecīgajām dalībvalstīm paredzētās garantijas paust savu nostāju (spriedums, 2013. gada 7. jūnijs, Portugāle/Komisija, T-2/11, EU:T:2013:307, 54. punkts).

87 Lietas dalībnieku starpā nav strīda par to, ka attiecībā uz 2008. pieprasījumu gadu Komisija piekrita aprēķinu ekstrapolācijas metodes izmantošanai, ko arī bija piedāvājusi Rumānija attiecībā uz 2009. un 2010. pieprasījumu gadu, kuri aplūkojami šajā lietā.

88 Līdz ar to lietas dalībnieču nostājas atšķiras par to, vai šajā lietā Komisija, it īpaši attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu, ir mainījusi savas prasības salīdzinājumā ar 2008. pieprasījumu gadu attiecībā uz valsts iestāžu sniegtās informācijas apstiprināšanas sistēmu. Nedz apstrīdētajā lēmumā, nedz lietas dalībnieku procesuālajos rakstos vai to iesniegtajos dokumentos nav ne mazākās norādes, kas ļautu izprast, kāda Komisijas ieskatā bija 2009. pieprasījumu gadā piemērojamā apstiprināšanas sistēma un, jo īpaši, vai šī sistēma bija identiska 2008. pieprasījumu gadā izmantotajai.

89 Savos procesuālajos rakstos Komisija vienīgi ir apgalvojusi, to nepaskaidrojot, ka attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu "apstiprināšanas iestāde nebija apstiprinājusi kļūdas likmi". Tikai rakstveida un vēlāk mutvārdu atbildēs uz Vispārējās tiesas jautājumiem Komisija apgalvoja, ka ticamības pastiprināšanas sistēma bija piemērojama kopš 2008. pieprasījumu gada.

90 Savās rakstveida atbildēs uz Vispārējās tiesas jautājumiem un tiesas sēdē Komisija norādīja, ka 2010. gada 19. janvāra norādēs paredzētā apstiprināšanas sistēma laika posmā no 2008. līdz 2010. pieprasījumu gadam nebija mainīta. Tā apgalvoja, ka attiecībā uz 2008. pieprasījumu gadu "likme [bija] apstiprināta atbilstoši tās norādījumiem". Šajā ziņā Komisija paskaidroja, ka Rumānijas iestādes saskaņošanu bija pieprasījušas tikai 2010. gadā un ka risks Savienības budžetam tika aprēķināts šīs saskaņošanas procedūras ietvaros. Tādējādi Rumānijai esot bijis zināms 2010. gada 19. janvāra norāžu saturs, kas bija pārbaudīts kopā ar dalībvalstīm jau 2009. gadā, un tādējādi tā varēja piemērot ticamības pastiprināšanu, sākot jau ar 2008. pieprasījumu gadu.

91 Šādos apstākļos attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu Komisija uzskatīja, ka 2010. gada 19. janvāra norādēs paredzēto ticamības pastiprināšanas sistēmu varēja piemērot, lai garantētu kontroles statistikas ticamību nolūkā ar ekstrapolācijas metodi aprēķināt finanšu korekciju kā 2008. pieprasījumu gadam. Komisija piebilda, ka rādītāji par 2009. pieprasījumu gadu bija pieejami tikai 2010. gada 15. jūlijā atbilstoši 76. panta 1. punktam Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulā (EK) Nr. 796/2004, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai ieviestu savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu, kura paredzēta Padomes Regulās (EK) Nr. 1782/2003 un Nr. 73/2009, kā arī lai ieviestu savstarpēju atbilstību saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 479/2008 (OV 2004, L 141, 18. lpp.). No tā Komisija secināja, ka ticamības pastiprināšanas sistēmu bija iespējams piemērot rādītājiem par 2009. pieprasījumu gadu.

92 Turklāt Komisija atgādināja, ka ticamības pastiprināšanas sistēmai ir fakultatīvs raksturs (skat. iepriekš 53. un 60. punktu). Taču Komisija ir norādījusi, ka tā uzskata, ka gadījumā, ja dalībvalsts neizvēlas piemērot šo sistēmu, tā nevar balstīties uz maksājumu aģentūras izveidoto kontroles statistiku, kas ir ekstrapolācijas aprēķina metodes pamatā.

93 Tiesas sēdē Rumānija savukārt apstrīdēja, ka 2010. gada 19. janvāra norādēs paredzētā ticamības pastiprināšanas sistēma būtu tikusi piemērota attiecībā uz 2008. gadu. Tā uzstāja uz faktu, ka tā nav izvēlējusies šos sistēmu piemērot nedz 2008., nedz 2009. pieprasījumu gadam.

94 Turklāt Rumānija norāda, ka, tā kā nebija skaidru un paredzamu noteikumu, vienīgi tas, ka 2010. gada 19. janvāra norādījumi dalībvalstu un Komisijas starpā jau bija apspriesti 2009. gadā un ka kontroles statistika par 2009. gadu, ko sagatavoja *APIA*, bija pieejama tikai 2010. gada 15. jūlijā, nenozīmē, ka ticamības pastiprināšanas sistēma bija piemērojama jau 2010. gadā, apstiprinot šo kontroles statistiku.

95 Pretēji tam, ko Komisija apgalvoja tiesas sēdē, ir jākonstatē, ka kopsavilkuma pārskatā par finanšu korekcijām attiecībā uz 2008. pieprasījumu gadu, ko šī iestāde bija sniegusi pielikumā rakstveida atbildēm uz Vispārējās tiesas jautājumiem, nav nekādu norāžu par apstiprināšanas veidu, kuru Rumānija būtu piemērojusi un Komisija akceptējusi attiecībā uz šo pieprasījumu gadu. Šajā ziņojumā

(12.4.5. punkts), atšķirībā no kopsavilkuma pārskatiem par 2009. un 2010. pieprasījumu gadu (skat. iepriekš 84. punktu un 107. punktu turpinājumā), Komisija nemin, kāda bija maksimālā kontroles statistikas kļūdas likme, ko norādījusi apstiprināšanas iestāde. Tā vienīgi norāda, ka šī iestāde, kurā Rumānija bija vērsusies pēc saskaņošanas, lai pārbaudītu kontroles statistikas ticamību ar nolūku pierādīt, ka fondu zaudējumu risks bija mazāks par Komisijas piedāvāto 10 % korekciju, apstiprināja, ka "dažādās kļūdas likmes, kuras izriet no kontroles statistikas attiecībā uz dažādām platībatkarīgo atbalstu shēmām, nebija būtiski kļūdainas". No tā ir iespējams tikai secināt, ka nobīde starp maksājumu aģentūras noteikto un apstiprināšanas iestādes noteikto kļūdu nepārsniedza Komisijas noteikto pielaides robežu.

96 Turklāt nav pieņemama Komisijas argumentācija tiesas sēdē, ka no 2010. gada 19. janvāra norādēm skaidri izrietot (skat. iepriekš 53. punktu), ka tajā paredzētā ticamības pastiprināšanas sistēma bija piemērota kopš 2008. pieprasījumu gada. Proti, šajās norādēs Komisija vispirms atgādina, ka kopš 2008. finanšu gada, kurš atbilst 2007. pieprasījumu gadam, apstiprināšanas iestādēm nebija jāpārbauda un jāapstiprina ELGF izdevumi, kas bija attiecināti uz IVKS, un ELFLA izdevumi, lai apstiprinātu Komisijai šīs statistikas ticamību. Praksē tas nozīmēja, ka apstiprināšanas iestādes Komisijai paziņotajā kontroles statistikā ņem vērā detalizētu informāciju, kas ir maksājumu aģentūru rīcībā, un ka tās sniedz viedokli par uz vietas veikto kontroļu kvalitāti, no jauna veicot vismaz desmit šīs kontroles attiecībā uz katru izdevumu kategoriju. Turpinājumā Komisija šajās pašās norādēs uzsver, ka, lai atbildētu uz Revīzijas palātas pausto kritiku par kontroļu, kuras bija jāveic apstiprināšanas iestādēm, nepietiekamību, minētajās norādēs ir priekšlikums pastiprināt apstiprināšanas sistēmu.

97 Tādējādi, ņemot vērā kopsavilkuma pārskata par 2008. pieprasījumu gadu neprecizitāti (skat. iepriekš 95. punktu), Vispārējai tiesai nav iespējams pārbaudīt, vai Rumānija izvēlējās izmantot ticamības pastiprināšanas sistēmu attiecībā uz šo pieprasījumu gadu.

98 Attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu, par ko ir runa šajā lietā, ir jānorāda, ka kopsavilkuma pārskatā par 2009. un 2010. pieprasījumu gadu ir teikts, ka Rumānijas iestādes ir apliecinājušas pastiprinātu ticamību tikai attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu, bet ne 2009. pieprasījumu gadu. Tādēļ ir jāņem vērā, ka neatkarīgi no tā, vai 2010. gada 19. janvāra norādēs ietvertās pamatnostādnes jau bija piemērojamas, Rumānija katrā ziņā nebija izvēlējusies šajās norādēs paredzēto ticamības pastiprināšanas sistēmu izmantot attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu.

99 Šajā kontekstā, attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu, tikai tas, ka Komisija administratīvajā procesā un kopsavilkuma pārskatā (skat. iepriekš 84. punktu) bija norādījusi visai ticamu kļūdu 0,9 % apmērā (kas ir zem 2 % būtiskuma sliekšņa), kuras maksimālais apmērs ir 2,7 %, saistībā ar to, ka tās prakse tika mainīta ar 2010. gada 19. janvāra norādēs ietvertajām pamatnostādnēm (skat. iepriekš 53. punktu), nav iespējams noteikt nedz apstiprināšanas jomas prasības, nedz iespējamās pamatnostādnes šo prasību noteikšanai, uz kurām Komisija bija balstījusies apstrīdētajā lēmumā, lai apšaubītu Rumānijas iestāžu sniegto datu ticamību. Papildus tam maksimālās kļūdas likmes 2,7 % apmērā ietekme uz kontroles statistiku skaidri neizriet no apstrīdētā lēmuma, jo apstiprināšanas iestāde turklāt savā ziņojumā bija "izteikusi viedokli, neskarot ELGF kopu, uz ko attiecas IVKS", un uzskatījusi, ka "visticamākā" kļūdas likme ir 0,9 %.

100 Saskaņošanas struktūra savā ziņojumā jau bija paudusi to, ka nav īsti izprotami iemesli, kādēļ korekcijas apmēru attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu nav iespējams noteikt precīzāk, piemērojot aprēķina metodi, kas līdzinās tai, kuru Komisija bija akceptējusi 2008. pieprasījumu gadam (skat. iepriekš 13. punktu).

101 Tādēļ ir jāatzīst, ka no apstrīdētā lēmuma pamatojuma nekādi nav saprotams, kāda, pēc Komisijas domām, bija apstiprināšanas sistēma, kuru attiecīgajām dalībvalstīm bija jāliek izmantot apstiprināšanas iestādēm attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu, lai uzskatītu, ka to maksājumu aģentūru noteiktās kontroles statistikas kļūdas likmes ir pietiekami ticamas un tādējādi var tikt izmantotas par pamatu finanšu korekciju aprēķināšanai.

102 Jāpiebilst, ka kritēriji, kurus Komisija piemēroja apstiprināšanas sistēmas jomā, lai nodrošinātu 2009. pieprasījumu gada kontroles statistikas ticamību, šķiet vēl nesaprotamāki tādēļ, ka jaunā apstiprināšanas sistēma, kas paredzēta 2010. gada 19. janvāra norādēs, paredz, kā šajās norādēs uzsver pati Komisija, apstiprināšanas iestāžu lomas un uzdevumu būtisku paplašināšanu. Ņemot vērā šīs jaunās sistēmas ieviešanai nepieciešamo pielāgojumu būtiskumu, vēl jo vairāk bija nepieciešams, lai Komisija būtu skaidri un nepārprotami pamatojusi atteikumu piemērot Rumānijas iestāžu piedāvāto ekstrapolācijas aprēķina metodi 2009. pieprasījumu gadam (skat. iepriekš 48. punktu).

103 Šādos apstākļos apstrīdētā lēmuma pamatojums, kurš izriet no kopsavilkuma pārskata un saziņas Komisijas un Rumānijas iestāžu starpā administratīvajā procesā, ko apliecina lietas materiāli, neļauj izprast, vai kopš 2009. pieprasījumu gada Komisija ir pastiprinājusi savas apstiprināšanas prasības salīdzinājumā ar tās agrāko praksi un, it īpaši, vai tā attiecībā uz 2008. gadu no līdzšinējās prakses ir atkāpusies.

104 Līdz ar to šāds pamatojums neļauj nedz Rumānijai uzzināt iemeslus Komisijas atteikumam piemērot piedāvāto ekstrapolācijas aprēķina metodi un izvērtēt, vai šis atteikums, iespējams, ir nepilnīgs, kas ļautu apstrīdēt tā likumību Savienības tiesā, nedz arī Vispārējai tiesai veikt pārbaudi atbilstoši iepriekš 42. un 43. punktā minētajai judikatūrai.

105 No tā izriet, ka iebildums saistībā ar pamatojuma neesamību ir jāpieņem, ciktāl Komisija apstrīdētajā lēmumā ir noraidījusi attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu piedāvāto ekstrapolācijas aprēķina metodi.

Par 2010. pieprasījumu gadu

106 Attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu 2013. gada 21. augusta oficiālajā paziņojumā un kopsavilkuma pārskatā ir skaidri norādīts, ka Komisija ir balstījusies uz ticamības pastiprināšanas sistēmu. Šajos dokumentos ir teikts, ka Rumānijas iestādes ir iesniegušas apstiprināšanas iestādes sniegto pastiprināto ticamību.

107 Šajos apstākļos jākonstatē, ka Komisija ir juridiski pietiekami pamatojusi atteikumu piemērot Rumānijas iestāžu piedāvāto ekstrapolācijas aprēķina metodi, norādot tam divus iemeslus kopsavilkuma pārskatā. Pirmkārt, Komisija ir norādījusi, ka apstiprināšanas iestāde esot pierādījusi iespējamo kļūdas likmi 1,9975 % apmērā, taču ar maksimālo robežu 4,24 %. Otrkārt, tā ir norādījusi faktu, ka Revīzijas palāta savā revīzijas ziņojumā par Rumānijas apstiprināšanas iestādes veikto ELGF izdevumu, uz ko attiecināta TPS (ticamības pastiprināšanas sistēma), kontroles statistikas par 2011. finanšu gadu, kurš atbilst 2010. pieprasījumu gadam, apstiprināšanu norāda, ka šīs iestādes veiktā kontrole nav ticama, jo tā neatbilst Komisijas pamatnostādnēm un tajā neesot atklāti daži pārkāpumi.

108 Tādēļ ir jānoraida iebildums par apstrīdētā lēmuma pamatojuma nepietiekamību saistībā ar to, ka tajā ir noraidīta ekstrapolācijas aprēķina metodes piemērošana 2010. pieprasījumu gadam.

Par vienotas likmes 10 % apmērā piemērošanu par 2009. pieprasījumu gadu un vienotas likmes 5 % apmērā piemērošanu par 2010. pieprasījumu gadu

109 Neatkarīgi no jautājuma par vienotas likmes korekcijas piemērošanas attiecīgajos divos pieprasījumu gados pamatotību ir jāpārbauda, vai pietiekami pamatota ir izvēle piemērot vienoto likmi 10 % apmērā attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu un vienoto likmi 5 % apmērā attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu.

Par izvēles piemērot 10 % vienoto likmi attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu pamatotību

110 Pirmkārt, izvēles piemērot 10 % vienoto likmi attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu iemesli skaidri neizriet no kopsavilkuma pārskata, kurā būtībā ir tikai teikts, ka trūkumu ZGIS-ĢIS darbībā un administratīvajās kontrolpārbaudēs dēļ, kas veido galvenās pārbaudes neesamību un pierāda kontroles sistēmas neefektivitāti, kura rada paaugstinātu zaudējumu risku fondiem, attiecībā uz ELGF un ELFLA ir pamatota 10 % korekcijas likmes piemērošana.

111 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Dokumentā VI/5330/97 ir paredzēta 10 % likmes piemērošana, tostarp tad, ja viena vai vairākas galvenās pārbaudes ir veiktas tik slikti vai tik reti, ka tās nav efektīvas atbalsta pieprasījuma pamatotības noteikšanai. Turpretim šajā dokumentā nav paredzēta 5 % likmes piemērošana gadījumā, kad visas galvenās pārbaudes ir veiktas, taču neievērojot regulējumā noteikto skaitu, biežumu vai dziļumu.

112 Nedz kopsavilkuma pārskatā, nedz sarakstē ar Rumānijas iestādēm Komisija nav izklāstījusi iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka trūkumi ZGIS-ĢIS darbībā (nepilnības A un B) un trūkumi administratīvajās kontrolpārbaudēs (nepilnības C, D un E) ir pielīdzināmas vienas vai vairāku galveno pārbaužu neefektivitātei. Šajā ziņā skaidrs pamatojums būtu bijis vēl jo vairāk nepieciešams tādēļ, ka pēc Rumānijas ZGIS-ĢIS izveidošanas, pēc Rumānijas pievienošanās, tika veikta rīcības plāna īstenošana (skat. iepriekš 7. punktu).

113 Otrkārt, Komisijas argumentācija par 10 % likmes piemērošanu nav saskanīga. Aizstāvības rakstā Komisija uzskata, ka katra no A līdz E nepilnībām ir pietiekama, lai ar to vien varētu pamatot šādas likmes piemērošanu, ciktāl runa ir par galvenās pārbaudes neveikšanu.

114 Katrā ziņā atbildē uz repliku Komisija 10 % likmes piemērošanu pamato ar "trūkumu ZGIS-ĢIS darbībā kumulēšanu un administratīvo kontrolpārbaužu trūkumiem", proti, ar nepilnību A līdz E kumulēšanu. Vienlaikus uzsverot ZGIS-ĢIS nozīmīgumu, Komisija tomēr precizē, ka trūkumi ZGIS-ĢIS darbībā nav vienīgais elements, kā rezultātā tika piemērota 10 % likme. Šajā ziņā tā atgādina, ka saskaņā ar judikatūru "lauksaimniecībā izmantojamo zemesgabalu identificēšana ir izšķirošais elements ar platību saistītās shēmas piemērošanai", ka "uzticamas identificēšanas sistēmas neesamība jau vien nozīmē augstāku zaudējumu risku Savienības budžetam" un ka " tādējādi ZGIS-ĢIS nepilnīgums kā tāds pamato vienotas korekcijas 5 % apmērā piemērošanu" (spriedums, 2015. gada 16. jūnijs, Portugāle/Komisija, T-3/11, nav publicēts, EU:T:2015:388, 43. punkts). Tādējādi Komisija precizē, ka nepilnība A vien nepamato vienotas likmes 10 % apmērā piemērošanu. Tādēļ, lai piemērotu 10 % likmi, Komisija esot balstījusies uz nepilnību A līdz E kombināciju, kuras radīja kontroles sistēmas neefektivitāte, kas saskaņā ar Dokumentu VI/5330/97 pamatoja šādas likmes piemērošanu (skat. iepriekš 111. punktu).

115 Šis paskaidrojums, kas tika sniegts atbildē uz repliku un ko Komisija apstiprināja tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, skaidri neizriet no kopsavilkuma pārskata un ir pretrunā argumentācijai, kuru Komisija bija izklāstījusi aizstāvības rakstā (skat. iepriekš 113. punktu).

116 Visu šo iemeslu dēļ ir jākonstatē, ka apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots attiecībā uz to, ka tajā 2009. pieprasījumu gadam ir piemērota 10 % korekcijas likme.

Par izvēles piemērot 5 % vienoto likmi attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu pamatotību

117 Kopsavilkuma pārskatā Komisija 5 % vienotās likmes piemērošanu 2010. pieprasījumu gadam pamato ar "trūkumiem ZGIS-ĢIS darbībā un administratīvajās kontrolpārbaudēs, kas veido galvenās pārbaudes neesamību un pierāda kontroles sistēmas neefektivitāti, kura rada paaugstinātu zaudējumu risku fondiem". Komisija precizē, ka, "ņemot vērā Rumānijas iestāžu 2010. gadā veiktos uzlabojumus, kas

galvenokārt bija saistīti ar attēlu atjaunināšanu un administratīvo kontrolpārbaužu uzlabošanu (jauna programmatūra, lai izvairītos no divkāršiem vai nepareiziem maksājumiem), ir pamatota 5 % korekcijas piemērošana".

118 Taču dažādo konstatēto nepilnību pārbaudes ietvaros kopsavilkuma pārskatā attiecībā uz 2010. gadu ir minētas tikai nepilnības A un B, kas saistītas ar ZGIS–ĢIS trūkumiem, bet ne nepilnības C, D un E, kas saistītas ar administratīvajām kontrolpārbaudēm. Tas pats ir minēts arī aizstāvības rakstā.

119 Tiesas sēdē Komisija, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, precizēja, ka tā pamatojās uz nepilnībām A un B, kas izriet attiecīgi no ZGIS-ĢIS neprecizitātes un lauksaimniekiem sniegtās informācijas neprecizitātes, lai piemērotu 5 % likmi. Tomēr tā piebilda, ka nepilnība A vien pamato vienotas likmes 5 % apmērā piemērošanu.

120 Taču nesaskanīgais kopsavilkuma pārskats, kurš, lai arī tajā ir atsauce tikai uz ZGIS-ĢIS trūkumiem (nepilnības A un B) saistībā ar 2010. pieprasījumu gadā konstatētajām nepilnībām (skat. iepriekš 118. punktu), kas tomēr ietver atsauci arī uz trūkumiem administratīvajās kontrolpārbaudēs (nepilnības C, D un E), lai pamatotu 5 % likmes piemērošanu (skat. iepriekš 117. punktu), tomēr var radīt tikai nopietnas šaubas par to, vai šīs likmes izvēle ir bijusi pamatota ar abu iepriekš minēto nepilnību veidiem vai tomēr tā bija pamatota tikai ar ZGIS-ĢIS darbības nepilnībām.

121 Turklāt, ņemot vērā tā neprecizitāti un neskaidrību, no kopsavilkuma pārskata nekādi nav iespējams saprast, kā uzskata Komisija, ka nepilnība A, kas saistīta ar ZGIS-ĢIS neprecizitāti, jau ir pietiekama, lai pamatotu 5 % likmes piemērošanu, kā šī iestāde ir paskaidrojusi tiesas sēdē (skat. iepriekš 119. punktu).

122 Tādēļ ir jākonstatē, ka apstrīdētajā lēmumā nav pamatojuma tam, ka tajā attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu ir noteikta 5 % korekcijas likme.

Secinājumi pēc otrā pamata pārbaudes

123 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka otrais pamats ir pamatots attiecībā uz 2009. un 2010. pieprasījumu gadu, ciktāl apstrīdētajā lēmumā ir noraidīta Rumānijas iestāžu piedāvātā nepilnību finansiālās ietekmes individuāla izvērtēšana (skat. iepriekš 80. punktu).

124 Katrā ziņā šis pamats ir arī pamatots attiecībā uz visu 2009. pieprasījumu gadu saistībā ar Komisijas atteikumu piemērot ekstrapolācijas aprēķina metodi (skat. iepriekš 105. punktu).

125 Tāpat arī otrais pamats ir pieņemams saistībā ar 10 % vienotās likmes piemērošanu 2009. pieprasījumu gadam (skat. iepriekš 116. punktu) un 5 % likmi 2010. pieprasījumu gadam (skat. iepriekš 122. punktu).

126 Līdz ar to, runājot par 2009. pieprasījumu gadu, apstrīdētais lēmums attiecībā uz Rumāniju ir jāatceļ kopumā pamatojuma nepietiekamības dēļ, un nav nepieciešams pārbaudīt pirmo un trešo pamatu attiecībā uz šo pašu pieprasījumu gadu.

127 Attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu apstrīdētais lēmums arī ir jāatceļ nepietiekama pamatojuma dēļ, ciktāl ar to tiek piemērota vienota korekcijas likme, juridiski pietiekami nepamatojot, kādēļ ir noraidīta Rumānijas iestāžu piedāvātā aprēķina metode, kas balstīta uz konstatēto nepilnību individuālu izvērtēšanu (skat. iepriekš 123. punktu).

128 No Regulas Nr. 1306/2013 52. panta 2. punkta, kas būtībā apstiprina Dokumentā VI/5330/97 definētās pamatnostādnes, izriet, ka Komisija vienotas likmes korekcijas var piemērot tikai, ja "konkrētā gadījuma būtības dēļ vai tāpēc, ka dalībvalsts nav iesniegusi Komisijai nepieciešamo informāciju, nav iespējams ar samērīgiem centieniem precīzāk noteikt Savienībai nodarīto finansiālo kaitējumu".

129 Līdz ar to šajā lietā, tā kā Rumānijai joprojām saglabājās iespēja piedāvāt konstatēto nepilnību finansiālās ietekmes individuālu izvērtējumu, Komisijai nebija tiesību piemērot vienotu korekciju, pienācīgi nepamatojot un neattaisnojot piedāvātā novērtējuma noraidījumu, ja tas nebija saistīts ar nesamērīgām pūlēm – par ko Komisija ir norādījusi, ka tas patiešām tā nebija (skat. iepriekš 55. un 56. punktu).

130 No tā izriet, ka attiecībā uz Rumāniju apstrīdētais lēmums ir jāatceļ kopumā pamatojuma trūkuma dēļ, ciktāl ar to 2009. un 2010. pieprasījumu gadam ir piemērotas vienotas korekcijas likmes, un nav nepieciešams izvērtēt pārējos pamatus.

Par tiesāšanās izdevumiem

131 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs.

132 Tā kā Komisijai spriedums ir nelabvēlīgs, atbilstoši Rumānijas prasījumiem ir jāpiespriež tai segt visus tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (septītā palāta)

nosprież:

1) attiecībā uz Rumāniju atcelt Komisijas 2015. gada 16. janvāra Īstenošanas lēmumu (ES) 2015/103, ar ko no Eiropas Savienības finansējuma izslēdz konkrētus dalībvalstu izdevumus, kurus tās attiecinājušas uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu (ELGF) un uz Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA);

2) Eiropas Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina Rumānijas tiesāšanās izdevumus.

Van der Woude Kancheva Ulloa Rubio

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2017. gada 16. februārī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības konteksts un priekšvēsture 1

Tiesvedība un lietas dalībnieču prasījumi 6

Juridiskais pamatojums 6

Ievada piezīmes 7

Par atteikuma veikt nepilnību finansiālo seku individuālu novērtējumu pamatojumu 10

Par atteikuma piemērot ekstrapolācijas aprēķina metodi, pamatojoties uz kontroles statistikas kļūdas likmi, pamatojumu 13

Par 2009. pieprasījumu gadu 13

Par 2010. pieprasījumu gadu 16

Par vienotas likmes 10 % apmērā piemērošanu par 2009. pieprasījumu gadu un vienotas likmes 5 % apmērā piemērošanu par 2010. pieprasījumu gadu 16

Par izvēles piemērot 10 % vienoto likmi attiecībā uz 2009. pieprasījumu gadu pamatotību 17

Par izvēles piemērot 5 % vienoto likmi attiecībā uz 2010. pieprasījumu gadu pamatotību 17

Secinājumi pēc otrā pamata pārbaudes 18

Par tiesāšanās izdevumiem 19